

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ

студент Ковальова А.І., студент Савельєва К.В.

Стрімкий непередбачуваний розвиток фінансових ринків та інструментів посилив важливість функції управління валютним ризиком для фінансових установ усього світу. На сьогоднішній день вибір будь-якої організації із даного сектору тих чи інших методів щодо оцінки та управління ризиками не регламентується.

Валютний ризик визначається як можливість зменшення надходжень капіталу внаслідок несприятливих коливань курсів іноземних валют та цін на банківські метали, а також зміни ринкової вартості фінансових інструментів торговельного портфеля та похідних фінансових інструментів кредитної установи.

Важливим аспектом в управлінні валютним ризиком є правильне використання сучасних методів його аналізу та вимірювання, які мають базуватися на нормативних або стандартизованих моделях.

Методологія VaR (Value at Risk) володіє рядом безсумнівних переваг, оскільки дозволяє:

- оцінити ризик у термінах можливих втрат, співвіднесених з ймовірностями їх виникнення;
- виміряти ризики на різних ринках універсальним образом;
- агрегувати ризики окремих позицій у єдину величину для всього портфеля, з огляду на інформацію про кількість позицій на ринку і період їх існування.

Під VaR слід розуміти імовірісно-статистичний підхід для визначення співвідношення цінних показників і ризику, який пов'язує всі можливі величини змін ринкових факторів з їхніми ймовірностями.

Розрахунок оцінки валютного ризику за методом VaR здійснюється у розрізі всіх валют, у яких на звітну дату у банку відкриті позиції. За видами валют з обмеженою конвертацією або тих, що не конвертуються, розрахунок VaR не здійснюється, а розмір позиції зазначається довідково у звітності про валютний ризик.

Для оцінки і вимірювання кредитного ризику найбільші фінансові інститути світу використовують такі моделі методології VaR: CreditMetrics, CreditRisk+, Moody's KMV Portfolio Manager і Credit Portfolio View. Порівняльний аналіз цих моделей наведено в таблиці 1. Найбільше поширення отримала модель вимірювання банківського кредитного ризику CreditMetrics. Позитивною стороною цієї методики є те, що з її допомогою можна оцінювати можливість виникнення ризику відносно широкого спектру

інструментів, що включає облигації, позики, кредитні лінії, дебіторську заборгованість; вона дозволяє розрахувати потенційні прибутки і збитки щодо кожного активу, спричинені кредитним ризиком.

Суттєвий недолік моделі CreditMetrics полягає в тому, що при оцінці ймовірності ризику за всіма інструментами передбачається, що збитки можуть виникнути тільки при настанні кредитних подій.

Таблиця 1 – Основні характеристики моделей оцінки кредитного ризику портфеля

Назва моделі / Характеристика	CreditMetrics	CreditRisk+	Moody's KMV Portfolio Manager	Credit Portfolio View
Прояв кредитного ризику	Зміна ринкової вартості	Втрати при дефолті	Зміна ринкової вартості	Втрати при дефолті
Об'єкт кредитного ризику	Вартість активів	Ймовірність дефолту	Вартість активів	Макроекономічні фактори
Кредитна подія	Зміна кредитного рейтингу/ дефолту	Дефолт	Безперервна ймовірність дефолту (EDF)	Зміна кредитного рейтингу/ дефолту
Ймовірність дефолту	Безумовна	Безумовна	Безумовна	Умовна
Підхід до моделювання	Знизу вверх	Знизу вверх	Знизу вверх	Зверху вниз
Методологія розрахунку	Імітаційне моделювання/ аналітичне рішення	Аналітичне рішення	Аналітичне рішення	Імітаційне моделювання

Сучасний підходи до кількісної оцінки кредитного ризику на основі застосування відповідних моделей базується на концепції *value-at-risk (VaR)*, яка стала загальноприйнятим стандартом для оцінки фінансових ризиків. Українські банки лише починають на практиці застосовувати VaR-методику для оцінки ризику, що обумовлює потребу в нових наукових розробленнях та удосконаленні наявної методології обчислення основних показників кредитного ризику в умовах світової фінансової кризи.

Науковий керівник: асистент кафедри економіки **Горобченко Д.В.**